

Akavan
opiskelijat

Akavan opiskelijoiden

**Poliittinen
ohjelma
2025–2029**

SISÄLLYS

Johdanto	3
Koulutus ja osaaminen	4
1. Korkeakoulutuksen laatu ja järjestäminen	4
2. Korkeakoulutuksen rahoitus	7
3. Opintojen joustavuus ja opiskelijan ohjaus	9
Työelämä	11
1. Työttömyysturva, irtisanomissuoja ja määräaikaisuus	11
2. Työssä jaksaminen ja työhyvinvointi	12
3. Koulutus ja tutkintojen tunnustaminen työelämässä	14
4. Työllisyys ja nuorten asema työmarkkinoilla	14
5. Työelämävalmiudet ja jatkuva oppiminen	16
Toimeentulo ja sosiaaliturva	17
1. Opiskelijan sosiaaliturva	17
2. Toimeentulo opintojen aikaisen työssäkäynnin aikana	20
3. Asuminen	20
4. Korkeakouluharjoitteluiden aikainen toimeentulo	21
5. Muut tukimuodot ja elämisen laatu	22
Hyvinvointi	23
1. Mielenterveys ja matalan kynnyksen palvelut	23
2. Opiskeluterveydenhuolto ja YTHS	24
3. Fyysinen hyvinvointi ja liikkuminen	26
4. Hyvinvointi opinnoissa ja opiskeluympäristössä	26
Kansainvälisyys	29
1. Korkeakoulutuksen kansainvälisyys	29
2. Tie kansainvälisempään työelämään	31
3. Suomalaisten kansainvälistyminen	32

Akavan opiskelijoiden poliittinen ohjelma
Hyväksytty valtuuskunnan kokouksessa 28.9.2025.

ISBN 978-952-7281-86-4

Kuvat: Aleksi Murtojärvi s. 5, 9 ja 27, Veikko Somerpuro s. 16

Taitto: Liisa Valtonen

Johdanto

Akavan opiskelijat rakentaa kestäväää tulevaisuutta laadukkaan koulutuksen, oikeudenmukaisen työelämän ja vahvan hyvinvointiyhteiskunnan kautta. Jokaisella opiskelijalla pitää olla realistinen mahdollisuus kasvaa alansa ammattilaiseksi ja osallistua yhteiskunnan kehittämiseen. Koulutus on sijoitus, joka tuottaa osaamista, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta sekä hyvinvointia. Siksi korkeakoulutuksen duaalimalli, tutkintojen tasavertaisuus ja maksuton koulutus ovat ohjelmamme ytimessä. Rahoituksen pitää olla vakaata ja sen pitää mahdollistaa laadukasta opetusta, ohjausta ja harjoitteluita.

Opiskelijalla pitää olla turvattu toimeentulo ilman velkaantumisen pakkoa. Opintotuen tasoa on nostettava ja se on sidottava indeksiin. Opiskelijat pitää palauttaa yleisen asumistuen piiriin. Harjoitteluista ei saa koitua opiskelijalle ylimääräisiä kustannuksia, ja niistä on maksettava kohtuullinen korvaus. Hyvinvoinnin varmistamiseksi painotamme ennaltaehkäiseviä mielenterveyspalveluja, terapiatakuun ulottamista kaikkiin korkeakouluopiskelijoihin ja riittäviä resursseja opiskeluterveydenhuoltoon. Opiskeluajan hyvinvointi rakentaa pohjaa työuran hyvinvoinnille.

Suomen elinvoima rakentuu osaamisesta ja kansainvälisyydestä. Tarvitsemme toimivia väyliä kansainvälisten osaajien kiinnittymiseen Suomeen ja suomalaisille opiskelijoille yhdenvertaisia sekä tasa-arvoisia mahdollisuuksia kansainvälistyä. Kansainväliset opiskelijat ovat arvokkaita yhteiskunnan jäseniä, joille pitää tarjota laadukasta kieliopetusta, yhtäläiset oikeudet ja realistinen toimeentulo. Suomi voi kilpailla osaajista vain koulutuksen laadulla eikä lukukausimaksuilla.

Koulutus ja osaaminen

Laadukkaalla korkeakoulutuksella rakennetaan kestäväää tulevaisuutta. Jokaisella opiskelijalla täytyy olla realistinen mahdollisuus kasvaa valitsemansa alan ammattilaiseksi osana yhteiskuntaa. Pannostukset koulutukseen ja sivistykseen ovat arvovalinta, joka tukee koko hyvinvointiyhteiskunnan kestäväää tulevaisuutta.

1. Korkeakoulutuksen laatu ja järjestäminen

Ammattikorkeakouluilla ja yliopistoilla on korkeakoulujärjestelmässä selkeä asema. Tarvitsemme myös tulevaisuudessa ammattikorkeakoulujen tuottamia työelämälähtöisiä ammattikorkeakoulututkintoja sekä akateemisten tiedekorkeakoulujen tuottamia yliopistotutkintoja. Yhteiskunnan pitää olla tietoinen tutkintonimikkeiden tasavertaisuudesta.

Korkeakoulujen yhteistyön avulla koulutuskenttää voidaan kehittää vastaamaan paremmin yhteiskunnan tarpeisiin. Korkeakoulujen profiloitumista eri teemoihin pitää vahvistaa. Koulutuksen laadun alueellista vaihtelua pitää vähentää sitomalla korkeakoulujen rahoitus vahvemmin koulutuksen laatuun ja lisäämällä kannustimia sen parantamiseen.

Työelämäosaaminen ja työmarkkinoiden vahvuus rakentuu laadukkaasta koulutuksesta. Koulutuksen aikana hankitut työelämätaidot tukevat osaajien ammattitaitoa myös työelämässä.

TAVOITTEET

- Suomalaisen korkeakoulujärjestelmän tutkintojen sisällön, rakenteen ja opetuksen laadun pitää vastata korkeimpia kansainvälisiä vaatimuksia.
- Korkeakoulutuksen duaalimalli on hyvä lähtökohta korkeakoulujärjestelmän kehittämiseksi. Yhteiskunnassa kirkastetaan yhä yliopistojen tehtävää edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä ja ammattikorkeakoulujen tehtävää tehdä soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa, joka edistää työelämää ja alueellista yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.

- Työelämä tunnistaa samantasoiset tutkinnot tasavertaisiksi, mikä näkyy tasavertaisissa työllistymismahdollisuuksissa ja palkkauksessa. Yhteiskunnassa selvitetään laajemmin tapoja tunnistaa samantasoiset tutkinnot.
- Kansallinen ja kansainvälinen työelämä tarvitsevat soveltavaa tohtoritason tutkimusta. Tähän tarpeeseen vastataan kehittämällä väitöskirjatutkijoiden mahdollisuutta vuorovaihtukseen yritysten kanssa.
- Korkeakoulukenttä ja korkeakoulujen sivutoimipisteet vastaavat alueellisia yhteiskunnan ja työelämän tarpeita.
- Jokaiselle opiskelijalle mahdollistetaan yhtä laadukas koulutus alueeseen ja korkeakouluun katsomatta.
- Alempien ja ylempien korkeakoulututkintojen opinnäytetöiden hyväksymisen vähimmäisvaatimusten tulee olla selkeät ja arvioinnin tulee olla läpinäkyvää.

- Opinnäytetöiden arvioinnin pitää olla yhdenvertaista ja tasa-arvoista. Siihen eivät saa vaikuttaa muut kuin arvioinnin kannalta olennaiset asiat.
- Korkeakoulut tarjoavat opettajille pedagogista koulutusta tasaisin väliajoin. Siten varmistetaan laadukas opetus kaikissa koulutusyksiköissä.
- Korkeakouluopiskelijoille taataan laadukas koulutus varmistamalla opetushenkilöstön osaaminen perustamalla valtakunnallinen opettajarekisteri.
- Korkeakoulujen jokaisella hallinnon tasolla pitää olla opiskelijaedustus.
- Korkeakoulujen välistä hierarkiaa ja eriarvoisuutta pyritään purkamaan korkeakoulukonserneissa sen sijaan että niitä ylläpidetään.
- Korkeakoulun omistajuussuhteet eivät vaikuta kielteisesti korkeakoulutuksen laatuun tai sen lakisääteisiin tehtäviin.
- Korkeakoulujen yhteistyötä tiivistetään ja ristiinopiskelun mahdollisuuksia lisätään.
- Opiskelijalla on mahdollisuus sisällyttää korkeakouluharjoittelu osaksi tutkintoaan kaikilla aloilla.
- Harjoittelujaksot ovat korkeakouluille maksuttomia huomioiden alakohtaiset erot.
- Avoimille korkeakouluille ei myönnetä tutkinnonantooikeutta.
- Ammattikorkeakouluissa suoritettaviin ylempiin korkeakoulututkintoihin sisältyy jatkossakin työssäolovaatimus.
- Ammattikorkeakoulututkintopohjalla etenemistä ylempiin korkeakoulututkintoihin helpotetaan selkeillä tutkintopoluilla.

2. Korkeakoulutuksen rahoitus

Maksuton koulutus toimii pohjana tasa-arvoiselle yhteiskunnalle, jossa jokaisella on mahdollisuus menestyä.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen koulutus-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta on tärkeää yhteiskunnan jatkuvan kasvun kannalta. Kun korkeakoulujen rahoituksen jaossa otetaan huomioon duaalimallin molempien puolien erityispiirteet, voidaan tukea kaikkien korkeakoulujen laadukasta toimintaa.

Korkeakoulujen rahoituksen pitää olla riittävää ja vakaata. Rahoituksen jatkuva epävarmuus ja sen vaihtelut hidastavat korkeakoulutuksen kehittämistä ja tulevaisuuden innovaatioita.

Keskityttäessä rahoitusmallissa suoritettuihin tutkintomääriin koulutuksen järjestäjät pakotetaan tekemään tutkinnon suorittamista nopeuttavia ratkaisuja, mikä heikentää koulutuksen laatua.

Koulutustasoa edistäessä aloituspaikkojen lisääminen korkeakouluihin on välttämättömyys. Aloituspaikkojen lisääminen vaatii vahvaa suunnitelmallisuutta alueittain.

TAVOITTEET

- Tutkintoon johtava korkeakoulutus on maksutonta kaikille opiskelijoille. Tutkinnon ei pidä olla ostettavissa avoimen korkeakoulun kautta.
- Koulutuksen resursointiin syntyy parlamentaarinen sopu hallituskausien yli ulottuvasta suunnitelmasta.
- Korkeakoulujen rahoitusmallia kehitetään kannustamaan panostuksia laadukkaaseen opetukseen, riittävään henkilöstöön sekä opiskelijoiden tukemiseen opintojen alusta valmistumiseen asti.
- Korkeakoulututkintojen kehittämisen resurssit jaetaan huomioiden sekä työelämän että korkeakoulujen tarpeet yhä paremmin.
- Jatkuva oppiminen on rahoitusmallin osana.

- Korkeakoulujen perustutkintojen lähtökohtaisena rahoituslähteenä on aina riittävä korkeakoulujen perusrahoitus. Se mahdollistaa koulutuksen laadun ja osaavien ammattilaisten valmistumisen työelämään. Perusrahoitusta ei korvata kertaluontoisilla lisärahoituksilla tai erillisrahoitusmahdollisuuksilla.
- Korkeakoulutuksen perusrahoitusta kasvatetaan suhteessa aloituspaikkoihin ja lisättyihin vastuisiin.
- Kun aloituspaikkoja lisätään korkeakouluihin, otetaan huomioon alan läpäisyaste, alueelliset tarpeet ja opetuksen laatu sekä alueellinen ja valtakunnallinen työmarkkinatilanne ja tutkimus- ja asiantuntemustarpeet. Tietopohja, jonka perusteella päätöksiä tehdään, on riittävä ja siinä huomioidaan tasapuolisesti eri ammattialat.
- TKI-rahoitusta lisättäessä ei leikata korkeakoulutuksen perusrahoituksesta ja opetuksesta.
- Kansainvälistä TKI-toimintaa kehitetään, jotta myös EU- ja ETA-maiden ulkopuoliset toimijat näkevät Suomen houkuttelevana kohdemaana tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnalle.
- Rahoitusmallia kehitetään tukemaan ammattikorkeakoulujen tutkimuksen ohella kehitys- ja innovaatiotoimintaa, joka on säädetty niiden tehtäväksi.
- Valmistuneiden työllistymisen painoarvoa rahoituksessa kasvatetaan sekä ammattikorkeakouluissa että yliopistoissa. Tämä ei saa kuitenkaan heikentää koulutukseen käytettävää rahoitusta
- Säilytetään korkeakoulujen opiskelijapalauttejärjestelmä osana rahoitusmallia. Kehitetään koulutusta opiskelijapalautteen pohjalta.

3. Opintojen joustavuus ja opiskelijan ohjaus

Nykyinen työelämä vaatii osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja uudistuksiin mukautumista. Aiempi opinto- ja urapolku ei saa määritellä koko työuraa. Tuemme osaajia mahdollistamalla työkaluja sopeutua työelämän ja arjen muutoksiin sekä tarvittaessa uudelleen kouluttautumiseen yhteiskunnan tukena.

Etäopiskelun yleistyminen on muuttanut opiskelijoiden ja oppilaitosten henkilöstön arkea voimakkaasti, mikä on vaikuttanut opetuksen laatuun. Moninaisten oppijoiden huomioiminen korkeakoulutuksessa vaatii joustavuutta sekä koulutuksen järjestäjältä että opiskelijalta.

Opiskelijoiden tyytyväisyys ja opiskelun sujuvuus vaatii riittävän ja tehokkaan avun saamista. Opiskelijoiden ohjaukseen ja monialaiseen tukeen panostaminen auttaa opiskelijoita valmistumaan määräajassa.

TAVOITTEET

- Opiskelijan opiskeluoikeuksien määrää ei tule rajoittaa. Useampi tutkinto takaa monipuolisempia ja laaja-alaisempia osaajia työelämään ja tukemaan Suomen kasvua.
- Korkeakoulutukseen on yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset hakumahdollisuudet kaikista koulutustaustoista.
- Korkeakoulutuksen piiriin on aina mahdollisuus päästä pääsykokeen kautta. Pääsykokeiden kehittämistä jatketaan vuoden 2025 valintakoeuudistuksen pohjalta, jotta erilaiset oppijat otetaan paremmin huomioon.
- Täydennyshaut otetaan soveltuvin osin käyttöön kaikkiin korkeakouluihin, jotta koulutukseen pääsy helpottuu.
- Uudelleenkouluttautumiseen on aina mahdollisuus. Oppimisen jatkuvuus täytyy mahdollistaa myös työelämässä esimerkiksi uudelleenkouluttautumisen tai koulutussetelien kautta.
- Korkeakoulujen huomioivat ennakoivasti tarvittavan henkilöstön ja palveluiden määrä, kun ne suunnittelevat sisäänottomäärien nostoa.
- Koulutuksen toteutuksessa otetaan huomioon yksilölliset elämäntilanteet ja oppijoiden moninaisuus.
- Opiskelijan aiempi teoreettiset vaatimukset täyttävä työkokemus ja harrastuneisuus sekä aiemmat opinnot voidaan huomioida soveltuvilla aloilla osaksi tutkintoa esimerkiksi osaamisen näytöillä.
- Tutkintojen välillä siirtymistä ja ristiinopiskelua pitää helpottaa.
- Lähiopetus on etusijalla erityisesti opintojen alkuvaiheessa. Opintojen etätoteutukset palvelevat oppimistavoitteita ja ovat pedagogisesti perusteltua.
- Läsnaolopakolle opetuksessa on pedagogiset perustelut.

- Etäopetus on lähiopetusta täydentävä mahdollisuus koulutuksissa, joita ei ole hakuvaiheessa ilmoitettu monimuotoisesti toteutettaviksi. Etäopetuksen laatuun kiinnitetään erityistä huomiota.
- Opiskelija saa halutessaan apua ammattilaiselta korkeakoulun tukipalveluista opintoasioissaan helposti ja riittävässä määrin.
- Kaikkiin korkeakouluihin perustetaan alumniopinto-oikeus, jolla mahdollistetaan opintojen jatkaminen kahden vuoden ajan myös tutkinnon valmistumisen jälkeen. Opinto-oikeuden jatkamisella mahdollistetaan opiskelijan ammatillinen kasvu uran alkuvaiheessa.

Työelämä

Korkeakoulutettujen työllisyys rakentaa Suomen elinvoimaa. Työelämätaitojen välittäminen, työelämän tasa-arvoisuuden edistäminen ja psyykkisen kuormituksen tunnistaminen ovat työelämän kulmakiviä, joilla taataan Suomen kasvu ja elinvoimaisuus myös tulevaisuudessa.

1. Työttömyysturva, irtisanomissuoja ja määräaikaisuus

Nykyinen työttömyysturvajärjestelmä ei huomioi riittävästi opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden asemaa. Opintojen ohessa tehty työ ei kerrytä turvaa kohtuullisessa määrin, mikä heikentää mahdollisuuksia täyttää työssäoloehto ja luoda taloudellista vakautta uran alkuvaiheessa.

Työelämään siirtymistä vaikeuttaa myös määräaikaisten työsopimusten yleisyys. Perättäiset määräaikaaisuudet luovat epävarmuutta ja tekevät talouden suunnittelusta hankalaa etenkin nuorille työntekijöille.

Lisäksi työntekijöiden asema on usein altis irtisanomissuojan heikennyksille, vaikka vakaa ja ennakoitava työsuhde on keskeinen turva uran alkuvaiheessa.

TAVOITTEET

- Ansiosidonnaisen työttömyysturvan työssäoloehto lyhennetään kuuteen kuukauteen.
- Työttömyysturva ja irtisanomissuoja takaa opiskelijalle ja vastavalmistuneelle turvaa ja vakautta työuran alkuvaiheessa.
- Irtisanomissuojaa ei heikennetä. Työntekijän irtisanomiselle pitää jatkossakin olla painava ja asiallinen syy.
- Kaikille määräaikaisille työsopimuksille pitää olla perusteltu syy, jotta monella toimialalla yleinen määräaikaisuuksien ketjuttaminen vähenee. Tämä vahvistaa nuorten työntekijöiden taloudellista turvaa.
- Työntekijällä on oikeus irtisanoutua myös määräaikaisesta työsuhteesta.

2. Työssä jaksaminen ja työhyvinvointi

Työhyvinvointi rakentuu useista tekijöistä: tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta, työntekijän terveydestä, työympäristöstä sekä johtamisen ja työnantajapolitiikan laadusta. Näillä kaikilla on merkittävä vaikutus siihen, miten työntekijä saa yhdistettyä työn ja muun elämänsä eri elämäntilanteissa. Työhyvinvointi ei synny tyhjiössä, vaan se muotoutuu vuorovaikutteisessa suhteessa yksilön muun elämän ja kokonaishyvinvoinnin kanssa. Erityisesti vähemmistöstressiin ja sen vaikutuksiin vähemmistöön kuuluvien työntekijöiden hyvinvointiin pitää kiinnittää huomiota.

Asiantuntijatyön kuormittavuus korostaa palautumisen merkitystä. Työajan joustot, kuten mahdollisuus lyhennettyyn työaikaan, voivat olla ratkaisevia työntekijän jaksamiselle. Samalla työyhteisön mielenterveysosaamista on vahvistettava: sekä työntekijöiden että esihenkilöiden valmiudet tunnistaa kuormitusta ja tarjota tukea ovat keskeisiä kuormituksen hallinnan ja ongelmien ennaltaehkäisyn toimia.

Työelämän psyykkisistä ja sosiaalisista riskitekijöistä puhuminen on muuttunut helpommaksi. Jotta tämä kehitys vahvistuisi, on tärkeää, että lainsäädäntö tunnistaa ja ottaa huomioon psykososiaaliset kuormitustekijät.

TAVOITTEET

- Kaikilla työntekijöillä on oikeus saavutettavaan ja riittävään ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon, joka tukee työkykyä ja ehkäisee sairauksia riippumatta työsuhteen kestosta tai laajuudesta.
- Työpaikoilla on velvollisuus edistää turvallista, yhdenvertaista ja tasa-arvoista ilmapiiriä sekä varmistaa kaikille yhteiset toimintaperiaatteet esimerkiksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tai eettisten ohjeiden avulla.
- Työnantajat tarjoavat työyhteisölleen koulutusta tasa-arvosta, yhdenvertaisuudesta ja monikulttuurisuudesta sekä kiinnittävät huomiota vähemmistöstressin vaikutuksiin työntekijän hyvinvointiin.
- Mielenterveysosaamista vahvistetaan koko työyhteisössä. Erityisen tärkeää on kouluttaa esihenkilöt tunnistamaan työntekijöiden ongelmia ja tukemaan jaksamista.
- Työelämän luottamushenkilöiden ja tukirakenteiden tunnettuutta parannetaan. Tuen näkyvyys ja saatavuus ovat ratkaisevia varhaisen avun mahdollistamisessa.
- Kaikille tarjotaan mahdollisuudet tukea hyvinvointiaan esimerkiksi lisäämällä joustavuutta ja palautumisen mahdollisuuksia sekä parantamalla mahdollisuuksia sovittaa työelämä yhteen yksityiselämän kanssa.
- Asiantuntijatyössä pyritään mahdollistamaan lyhennetty työaika, jotta työntekijän palautuminen paranee. Parempi palautuminen tukee myös työnantajan toimintaa, koska hyvinvoiva työntekijä on tehokkaampi.
- Työturvallisuuslakia ja sen asetuksia täsmennetään niin, että psykososiaalisten kuormitustekijöiden ehkäisy ja häirinnän, epäasiallisen kohtelun ja työpaikkaväkivallan hallinta toteutuu tehokkaammin ja ennaltaehkäisevä toiminta ja työkyvyn palauttamisen toimet toteutuvat.
- Työn ja muun elämän yhteensovittaminen jo opiskeluvaiheessa on mahdollista, jos opiskelija haluaa käydä töissä opintojen ohella. Opiskelijan päätoimisena tehtävänä pitää kuitenkin olla opiskelu, ja yhteiskunnan pitää tukea tätä elämäntilanteeseen katsomatta.

3. Koulutus ja tutkintojen tunnustaminen työelämässä

Opiskelijoiden työelämävalmiuksien rakentaminen ja vahvistaminen alkaa jo opintojen aikana. Harjoittelujen laatu ja ohjaus ovat ratkaisevassa asemassa kaikissa koulutuspoluissa. Laadukkaat harjoittelut tarjoavat hyödyllisiä oppimiskokemuksia ja mahdollistavat taitojen kehittämisen, jotka vastaavat työelämän vaatimuksiin.

Myös tutkintonimikkeiden tunnustaminen ja arvostus vaikuttavat merkittävästi siihen, miten opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden osaaminen otetaan huomioon työmarkkinoilla. Oikeudenmukainen ja selkeä tutkintojen tunnustaminen sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla vahvistaa opiskelijoiden asemaa ja helpottaa heidän sijoittumistaan työelämään.

TAVOITTEET

- Akateemisen tutkimuksen ja työelämän yhteistyötä kehitetään, jotta siirtymä niiden välillä on sujuvampi.
- Harjoitteluiden laatuun ja ohjaukseen panostetaan, jotta harjoittelut tukevat opiskelijan valmiuksia siirtyä työelämään harjoittelun jälkeen.
- Harjoitteluista ei aiheudu opiskelijalle ylimääräisiä kuluja.
- Työhön rinnastettavasta harjoittelusta maksetaan kohtuullinen korvaus.
- Tutkintonimikkeiden tunnustamiseen kiinnitetään erityistä huomiota erityisesti ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa, jotta työnantajat ottavat työnhakijan osaamisen paremmin huomioon rekrytoinneissaan.
- Ulkomailla suoritettujen tutkintojen ja tutkintonimikkeiden tunnustamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

4. Työllisyys ja nuorten asema työmarkkinoilla

Opiskelijoiden siirtyminen opinnoista työelämään on kriittinen vaihe, jossa tarvitaan tukea ja ohjausta. Opiskelijoi-

den on voitava keskittyä opintoihin ilman jatkuvaa huolta toimeentulosta sekä halutessaan tehdä työtä ja kartuttaa työkokemusta opintojen ohella.

Korkeakouluilla on tärkeä merkitys nuorten työelämävalmiuksien vahvistamisessa. Ne voivat avata opiskelijoille näkymiä työllistymiseen, jatko-opintoihin ja yrittäjyyteen. Korkeakoulut voivat myös tehdä yhteistyötä työelämän toimijoiden kanssa työllistymisen edistämiseksi.

Työmarkkinoiden oikeudenmukaisuus ja ennakoitavuus vaikuttavat nuorten asemaan. Syrjinnän ehkäiseminen rekrytoinnissa ja työelämässä sekä monipuolisten uravaihtoehtojen tukeminen auttavat rakentamaan luottamusta työmarkkinoihin. Eläkejärjestelmän on oltava nuorten näkökulmasta oikeudenmukainen ja kestävä, jotta sukupolvien välinen luottamus vahvistuu pitkällä aikavälillä.

TAVOITTEET

- Korkeakoulut tekevät yhteistyötä esimerkiksi kuntien työllisyyspalveluiden kanssa erityisesti vastavalmistuneiden työllistymisessä nuorisotyöttömyyden ehkäisemiseksi.
- Anonyymiä rekrytointia käytetään siihen soveltuvissa tilanteissa.
- Rekrytoinnin syrjintälainsäädäntöä laajennetaan kattamaan kohtuuttomat kielivaatimukset, ulkomailla hankitun kokemuksen sivuuttaminen ja pelko hakijan poismuutosta.
- Työelämän lainsäädäntöä päivitetään raskaussyrjinnän ja ikäsyrjinnän torjumiseksi ja ehkäisemiseksi.
- Yrittäjyyskasvatusta ja tietoisuutta yrittäjyydestä uravaihtoehtona lisätään.
- Eläkeneuvotteluissa kuullaan jatkossakin kaikkia eläkejärjestelmän osapuolia ja neuvottelut käydään kolmikantaisesti.
- Eläkejärjestelmän kestävyyspaineita ei pidä lähtökohtaisesti ratkaista työeläkemaksuja korottamalla, jotta työllistämisen kustannukset eivät heikennä työuransa alkuvaiheilla olevien mahdollisuuksia säännölliseen toimeentuloon.

5. Työelämävalmiudet ja jatkuva oppiminen

Suomi tarvitsee osaavaa työvoimaa, joka kykenee vastaamaan nopeasti muuttuvan työelämän tarpeisiin. Teknologinen kehitys, työn murros ja väestön ikääntyminen asettavat painetta sekä koulutusjärjestelmälle että yksilöille, joiden on entistä tärkeämpää oppia ja uudistua läpi elämän. Jotta osaaminen pysyy ajan tasalla ja yksilöt voivat siirtyä joustavasti koulutuksesta työelämään ja takaisin, jatkuvaa oppimista pitää tukea konkreettisesti.

Työelämäyhteyksien vahvistaminen jo opintojen aikana kaikilla korkeakoulutasoilla lisää opiskelijoiden valmiuksia siirtyä työmarkkinoille ja vastata työn vaatimukseen. Samalla on tärkeää puuttua työelämässä aloittamiseen liittyvään epävarmuuteen ja pelkoihin, jotka voivat alkaa jo koulutuspolun varhaisessa vaiheessa.

TAVOITTEET

- Koska aikuiskoulutustuki lakkautettiin, jatkuvan oppimisen rahoittamiseen luodaan uusi järjestelmä, jonka rahoitukseen osallistuvat sekä valtio että työnantajat.
- Työnantajat tarjoavat työntekijöilleen mahdollisuuksia vahvistaa ja kehittää osaamistaan myös työelämässä.
- Työelämäasioihin ja -tietoisuuteen sekä osuuteen opinnoissa panostetaan sekä ammattikorkeakoulussa että yliopistoissa, jotta siirtymä työelämään on sujuva.
- Työelämäpelon vähentämiseen panostetaan jo peruskoulussa tukemalla työelämätaitojen, kuten keskustelu- ja ryhmätyötaitojen, kehittymistä ja tunnistamista.
- Työelämään sopivien kieli- ja kulttuurikurssien tarjontaa kehitetään ja mahdollistetaan kurssien suorittaminen myös työajalla.
- Valtio ja työmarkkinajärjestöt valmistelevat yhdessä ratkaisuja, joilla tehokkaasti edistetään korkeasti koulutettujen nuorten asiantuntijoiden laadullista työllistymistä unohtamatta kansainvälisiä osaajia.

Toimeentulo ja sosiaaliturva

Opiskelijoiden toimeentulo on turvattava kaikissa elämäntilanteissa. Opiskelusta ei saa tulla etuoikeus, johon vain tietyissä elämäntilanteissa olevilla on varaa. Jokaisella on oikeus kouluttautua ja kehittää osaamistaan myös työuran aikana. Sosiaaliturvajärjestelmän pitää tukea tätä joustavasti ja oikeudenmukaisesti. Opiskelu ei saa tarkoittaa toimeentulon vaarantumista.

1. Opiskelijan sosiaaliturva

Opiskelijoiden mahdollisuus keskittyä päätoimisesti opintoihin on edellytys hyvinvoinnille, oppimiselle ja opintojen lop-

puunsaattamiselle. Riittävä toimeentulo luo perustan opiskelurauhalle, ja sen turvaaminen hyödyttää yksilöiden ohella koko yhteiskuntaa vahvistamalla osaamista ja tulevaisuuden kasvua.

Nykyinen opintotukijärjestelmä nojaa voimakkaasti lainanottoon, mikä lisää monien opiskelijoiden epävarmuutta ja kuormitusta. Lainataakka heijastuu pitkälle työuran alkuun ja vaikuttaa esimerkiksi asumis- ja perheen perustamispäätöksiin. Opintojen aikaista toimeentuloa tukevien etuuksien on siksi tarjottava riittävä turva ilman, että lainan ottaminen on välttämätöntä.

Sosiaaliturvan uudistuksissa opiskelijat pitää nähdä yhdenvertaisena ryhmänä muiden tuensaajien rinnalla. Tämä tarkoittaa sekä opiskelijoiden toimeentulon tason turvaamista että sitä, että etuudet vastaavat opiskelijoiden erilaisiin elämäntilanteiden tarpeisiin myös silloin, kun opinnot tai harjoittelu sijoittuvat ulkomaille.

TAVOITTEET

- Opiskelijat otetaan huomioon tasavertaisena ryhmänä sosiaaliturvajärjestelmän ja toimeentulotuen uudistuksissa.
- Opintotukijärjestelmä mahdollistaa opiskelijalle ihmisarvoisen elämän kannalta välttämättömän toimeentulon.
- Opintotuen kaksiportaisuudesta luovutaan.
- Opintotukikuukausien määrää lisätään 9 kuukaudella, jotta opintojen loppuun saattaminen helpottuu.
- Opintotuen enimmäismäärän täyttyessä opiskelijoille turvataan ihmisarvoisen elämän kannalta riittävä toimeentulo opintojen loppuun saattamiseksi.
- Opintotuen huoltajakorotus säilytetään.
- Opintotukisummaa nostetaan korottamalla rahamuotoisten etuuksien summaa. Samalla opintolainasummaa lasketaan.
- Opintorahaan tehdään tasokorotus ja sen taso sidotaan indeksiin, jotta sen taso pysyy realistisena yhteiskunnan taloustilanteesta riippumatta.

- Opintorahan tai muiden opiskeluaikaa turvaamaan tarkoitettujen etuuksien tasoa nostetaan pitkällä aikavälillä siten, että opintolainan nostaminen ei ole pakollinen osa yhtenkään opiskelijan perustoimeentuloa.
- Pitkällä aikavälillä luovutaan opintotuen lainapainotteisuudesta.
- Nostamatonta opintolainaa ei oteta huomioon toimeentulotukea haettaessa. Opintolainan vielä ollessa osa opiskelijan toimeentulon turvaamista opintolainan hakuprosessin pitää olla selkeämpi ja asiakaslähtöisempi.
- Lyhyellä aikavälillä opintolainan turvallisuutta lisätään säättämällä siihen korkosuoja, jolla hyvinvointiyhteiskunta ottaa vastuulleen osan korkeaksi nousevista koroista.
- Opintolainahyvitys vastaa opintolainan enimmäismäärää.
- Opintolainahyvitystä voi hakea kaikilla aloilla myös vain alemmasta korkeakoulututkinnosta.
- Opintolainahyvitys otetaan osaksi myös toista tutkintoa silloin, kun sen ajalta saa opintososiaalisia etuuksia muiden toimeentuloetuuksien sijaan.
- Pitkällä aikavälillä otetaan käyttöön vuosittaisen opinnoissa etenemisen perusteella myönnettävä opintolainahyvitys.
- Opiskelijan etuuksissa otetaan huomioon ulkomailta opiskelun ja harjoittelun tuomat lisäkustannukset.
- Ulkomaille maksettavan opintotuen määrä on jatkossakin korkeampi kuin kotimaassa opiskelevan opintotuki. Tämä toteutetaan nostamalla opintorahaa.
- Lisäksi ulkomaille opiskelemaan lähtevälle opiskelijalle voidaan harkinnanvaraisesti maksaa suurempaa opintolainaa.
- Opiskelijan oleskeluluvan toimeentulorajaa tarkastellaan säännöllisesti, jotta varmistetaan sen vastaavan todellisia elinkustannuksia ja huomioivan alueelliset erot elinkustannuksissa.

2. Toimeentulo opintojen aikaisen työssäkäynnin aikana

Opiskelijan ensisijainen työ on opiskella. Opiskelijan toimeentulo on turvattava ensisijaisesti opintotuella, mutta työnteon on oltava mahdollista sitä haluaville. Työ opintojen ohella tarjoaa kokemusta ja lisää taloudellista joustoa, kunhan järjestelmä on selkeä ja ennustettava.

Opiskelijalla pitää olla mahdollisuus opiskella kesäaikana ja tällöin nostaa opintotukea. Kesätauko on opiskelijoille tärkeä mahdollisuus kartuttaa toimeentuloa tekemällä kesätöitä, mutta jos työtä ei saa tai se ei turvaa kesän aikaista toimeentuloa, opiskelijalla pitää olla mahdollisuus turvautua työttömyystukeen.

TAVOITTEET

- Opintotuen tuloajat pidetään pohjoismaisella tasolla, jotta ne mahdollistavat kesätyöt, palkalliset harjoittelut ja mahdollisen lisätoimeentulon lukukausien aikana opiskelijoille.
- Opintotuen tuloajoja tarkastellaan vuosittain opiskelijoiden ostovoiman turvaamiseksi.
- Opiskelijan tukien suojaosa palautetaan.
- Opiskelijan tukien tuloajat pidetään ymmärrettävinä ja yksinkertaisina kaikissa etuuskokonaisuuksissa. vastuulleen osan korkeaksi nousevista koroista.

3. Asuminen

Kohtuuhintainen ja ennakoitava asuminen on olennainen osa opiskelijoiden toimeentuloa ja hyvinvointia. Tuen heikennykset ja opiskelijoiden siirto yleisestä asumistuesta opintotuen asumislisään ovat lisänneet epävarmuutta ja eriarvoisuutta. Opiskelijoiden on kuitenkin oltava samalla viivalla muiden tuensaajien kanssa.

Opiskelija-asuntojen riittävyys ja laatu vaikuttavat opintojen sujumiseen erityisesti kasvukeskuksissa. Rakentamista ja korjaamista on tuettava. Asuntojen sijainti on suunniteltava niin, että ne tukevat arkea, liikkumista ja opiskelijoiden integroitumista muuhun yhteiskuntaan.

TAVOITTEET

- Opiskelijat palautetaan yleisen asumistuen piiriin. Yhteis-asumisesta tehdään opiskelijoille realistinen vaihtoehto taakaamalla toimeentulo jokaiselle asunnossa asuvalle.
- Asumistuessa otetaan huomioon opiskelijoiden erilaiset elämäntilanteet esimerkiksi huoltajakorotuksessa.
- Opintotuen kaksiportaisuudesta luovutaan.
- Opiskelijat palautetaan erityisryhmien investointiavustuksen piiriin ja sen myöntövaltuutta kasvatetaan. Opiskelija-asuntoja tarjoavien toimijoiden mahdollisuus korkotukilainoihin varmistetaan myös tulevaisuudessa, jotta kohtuuhintainen opiskelija-asuminen on mahdollista.
- Opiskelija-asuntotuotannossa huomioidaan kaupunkikohdainen opiskelijoiden määrä sekä vapaiden markkinoiden vuokra-asuntotarjonta.
- Opiskelija-asuntorakentamisessa otetaan huomioon opiskelijoiden erilaiset tarpeet esimerkiksi perhe, terveydentila ja henkilökohtaiset ominaisuudet.
- Opiskelija-asuntojen rakentamista keskitetään kampusten läheisyyteen ja hyvien julkisten kulkuyhteyksien varrelle.
- Opiskelija-asuntorakentamisessa huolehditaan myös opiskelijoiden integroitumisesta muuhun yhteiskuntaan. Alueellista segregatiota vältetään.
- Kansainvälisillä opiskelijoilla on yhtäläinen mahdollisuus opiskelija-asumiseen.
- Kunnat tukevat kalustettujen asuntojen järjestämistä vaihto-opiskelijoille yhdessä korkeakoulujen ja opiskelija-asuntoja tarjoavien tahojen kanssa.

4. Korkeakouluharjoitteluiden aikainen toimeentulo

Työharjoittelut ovat olennainen osa opintoja ja opiskelijan ammatillista kasvua. Ne tarjoavat mahdollisuuden soveltaa opittua käytäntöön, kartuttaa kokemusta ja rakentaa yhte-

yksiä työelämään. Monissa tutkinnoissa harjoittelu on jopa edellytys valmistumiselle, mikä korostaa sen merkitystä osana koulutusta.

Harjoittelujen palkattomuus tai ylimääräiset kulut voivat muodostaa kynnyksen, joka estää opiskelijoita suorittamasta harjoittelua tai jopa hakeutumasta koulutukseen. Jotta harjoittelut voivat aidosti tukea oppimista ja ammatillista kehitystä, niiden pitää olla taloudellisesti saavutettavia kaikille.

TAVOITTEET

- Opiskelijalle ei tule korkeakouluharjoittelusta ylimääräisiä kuluja. Jokaisesta työhön rinnastettavasta harjoittelusta maksetaan kohtuullinen korvaus, joka ottaa huomioon sekä harjoittelun kustannukset opiskelijalle että sen aikaisen vastuun kantamisen.
- Harjoittelutuki otetaan käyttöön kaikille aloille kaikissa korkeakouluissa.
- EU-harjoitteluiden tuki on yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kaikille korkeakouluopiskelijoille.

5. Muut tukimuodot ja elämisen laatu

Opiskelijoiden toimeentulon on turvattava perusedellytykset arjessa silloinkin, kun opinnot keskeytyvät tilapäisesti sairauden, työttömyyden tai kesäjakson vuoksi. Nykyjärjestelmä ei kaikilta osin vastaa opiskelijoiden tarpeisiin: etuudet eivät aina sovi yhteen opintojen rakenteiden kanssa tai riitä takamaan riittävää toimeentuloa erilaisissa elämäntilanteissa.

Arjen sujuvuus ja hyvinvointi rakentuvat monista tekijöistä. Kohtuuhintainen ja toimiva joukkoliikenne mahdollistaa pääsyn kampuksille ja tukee kestävästä liikkumisesta. Riittävän ravitsevat ja edulliset ateriat tukevat opiskelijoiden jaksamista kiireisessä arjessa. Kun opiskelijoilla on mahdollisuus huolehtia terveydestään, liikkumisestaan ja ravitsemuksestaan ilman kohtuutonta taloudellista kuormaa, se näkyy sekä hyvinvoinnissa että opintojen etenemisessä.

TAVOITTEET

- Opiskelijalle turvataan oikeus ihmisarvoiseen elämään ja yhtenäiseen tulotasoon elämäntilanteesta ja tukimuodosta riippumatta.
- Opiskelijan oikeus sairauspäivärahaan ollessaan sairauslomalla opintojen aikana säilytetään ja sitä kehitetään siten, että opintoihin paluu sairauslomalta on jouhevampaa. Opiskelijalla on oikeus sairauspäivärahaan myös mielenterveysystistä.
- Opiskelijalle mahdollistetaan työttömyystuen tai perustoi-meentulon hakeminen kesälukukausien aikana ilman kohtuutonta määrää selvityksiä, vaikka hänellä on pääsääntöinen opinto-oikeus.
- Joukkoliikenne on kohtuuhintaista ja ensisijainen liikku-mismuoto kävelemisen, pyöräilyn ja muun kevyen liikenteen ohella.
- Julkinen liikenne tekee liikkumisesta korkeakoululle toimi-vaa ja joustavaa. Sen kehittämisessä pitää huomioida paikal-lisesti moninaisten opiskelijoiden tarpeet.
- Opiskelijan ateriatuki laajennetaan kahteen lämpimään ateriaan päivässä.

Hyvinvointi

Opiskelijoiden mielenterveysoireilu on kriisiytynyt. Joka kolmas korkeakouluopiskelija kokee psyykkistä kuormitusta tai ahdistusta säännöllisesti. Mielenterveys- ja päihdehäiriöt ovat nousseet suurimmaksi syyksi nuorten työkyvyttömyyteen. Opiskelijoiden toimeentulon ongelmat liittyvät usein mielenterveyden oireisiin.

1. Mielenterveys ja matalan kynnyksen palvelut

Opiskelijoiden hyvinvointi on tiiviisti sidoksissa mielenterveyteen, ja palvelujen saatavuus vaikuttaa ratkaisevasti jaksamiseen. Perusterveydenhuolto ja opiskeluterveydenhuolto YTHS: kautta ovat keskeisiä väyliä, joiden kautta opiskeli-

joiden pitää saada oikea-aikaista tukea. Ennaltaehkäisevän mielenterveystyön kautta apu tavoittaa opiskelijat jo ennen kuin oireilu kasvaa ongelmaksi.

Myös korkeakouluilla on tärkeä merkitys: psykologien ja muun tukihenkilöstön riittävä määrä mahdollistaa varhaisen tuen tarjoamisen, joka voi olla ratkaiseva opiskelijan opintojen ja hyvinvoinnin kannalta.

TAVOITTEET

- Terveydenhuollon matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden saatavuutta ja oikea-aikaisuutta parannetaan sekä opiskeluterveydenhuollossa että perusterveydenhuollossa.
- Ennaltaehkäisevään hoitoon ja sen resursseihin sekä näkyvyyteen panostetaan nykyistä enemmän.
- Terapiatakuu laajennetaan koskemaan kaikkia korkeakouluopiskelijoita.
- Korkeakoulun tukihenkilöstön määrä suhteutetaan korkeakoulun opiskelijamäärään riittävän avun takaamiseksi.

2. Opiskeluterveydenhuolto ja YTHS

Opiskelijoiden terveyteen panostaminen on investointi tulevaisuuteen. Palveluiden pitää muodostaa sujuva kokonaisuus YTHS:n ja julkisen terveydenhuollon kesken. Yhdenvertaisesti kaikkien opiskelijoiden saavutettavissa olevan opiskeluterveydenhuollon riittävät resurssit ja helppo pääsy palveluihin turvaavat sen, että apua saa ajoissa.

Etävastaanottojen ja digipalveluiden vahvistaminen parantaa saavutettavuutta koko maassa ja myös ulkomailla opiskeleville. Hyvinvoinnin kartoittaminen jo opintojen alussa auttaa tunnistamaan tuen tarpeet varhain ja kohdentamaan palvelut oikea-aikaisesti.

TAVOITTEET

- Opiskeluterveydenhuollon resurssit ja saatavuus turvataan koko maassa.
- Kynnystä hakeutua palveluihin madalletaan erityisesti riittävällä resursoinnilla.
- Opiskelijoiden hoitopolut YTHS:n ja julkisen terveydenhuollon välillä ovat katkeamattomia ja sujuvia.
- Valtion osuutta YTHS:n rahoituksesta kasvatetaan.
- YTHS:n palveluresursseja lisätään moniammatillisesti ja suhteutetaan ne opiskelijamääriin.
- Etävastaanottoja ja digipalveluita vahvistetaan, jotta YTHS:n palveluja on yhä paremmin saatavissa opiskelupaikkakunnilla.
- Lainsäädäntöä, kuten potilasvakuutuslakia, muutetaan etävastaanottojen mahdollistamiseksi myös ulkomailla opiskeleville.
- YTHS panostaa opiskelijayhteistyöhön ja opiskeluympäristöjen tarkastusten seurantaan ja arviointiin.
- Viestintään opintojen alussa tehtävistä terveystarkastuksista panostetaan. Ne ovat keskeinen työkalu varhaisen tuen ja avun kohdentamisessa.
- Kansainvälisille opiskelijoille taataan sama terveydenhuollon palvelutaso kuin suomalaisille opiskelijoille.
- Korkeakouluilla on ohjeistus oppituntien riittävästä tauttamisesta.
- Mielenterveyspalvelut ovat myös kansainvälisten opiskelijoiden saatavissa ja heidän erityistarpeensa huomioidaan palveluntarjonnassa.
- EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tuleville kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla kohtuuhintaisia sairauskuluvakuutuksia.

3. Fyysinen hyvinvointi ja liikkuminen

Fyysinen aktiivisuus tukee opiskelijoiden jaksamista ja mielenterveyttä. Liikunta vahvistaa arjen toimintakykyä, parantaa stressinhallintaa sekä nostaa vireystasoa ja parantaa unen laatua.

Korkeakouluympäristöillä on tärkeä merkitys fyysisen hyvinvoinnin tukemisessa. Opiskelijat tarvitsevat helposti saatavuttavia ja kohtuuhintaisia liikuntamahdollisuuksia sekä ratkaisuja kampuksille, jotka tuovat liikettä ja hyvää ergonomiaa osaksi opiskelupäiviä. Näin opitut tavat kantavat pitkälle työelämään.

TAVOITTEET

- Opiskelijoille tarjotaan ilmaisia tai edullisia liikuntamahdollisuuksia kampuksilla tai niiden läheisyydessä, jotta heillä on matalan kynnyksen mahdollisuus harrastaa liikuntaa.
- Opiskelijoiden tietoisuutta liikunnan ja mielenterveyden yhteydestä lisätään ja molempia hyvinvoinnin osa-alueita tuetaan.
- Korkeakoulujen tiloissa on konkreettisia keinoja lisätä liikumista arkeen opiskelujen lomassa.
- Opiskelu- ja työergonomiaan panostetaan korkeakouluissa esimerkiksi lisäämällä kirjastoille ja kampuksille seisomapöytiä, jumppapalloja, taukojumppia ja muita helposti käytettäviä ergonomiaa parantavia välineitä.
- Hyvinvointia edistäviä kampusaktiviteetteja lisätään. Liikuntailtapäivät ja hyvinvointineuvonta tukevat tietoisuutta ja aktivoivat osallistumaan.

4. Hyvinvointi opinnoissa ja opiskeluympäristössä

Opintojen aikainen hyvinvointi luo perustan opiskelijan jaksamiselle ja sujuvalle siirtymiselle työelämään. Kun kuormitus pysyy hallittavana ja opiskelija saa tarvitsemansa tuen, voidaan ehkäistä mielenterveyden ongelmien kasaantumista

ja varmistaa, että valmistuneet lähtevät työelämään hyvinvoivina osaajina.

Korkeakoulujen on tarjottava oppimisympäristö, joka huomioi erilaiset taustat, elämäntilanteet ja erityistarpeet, jotta jokaisella on yhtäläinen mahdollisuus saavuttaa opintojensa tavoitteet. Samalla opiskelijayhteisöjen on tarjottava turvallisia ja monimuotoisia tiloja, joissa hyvinvointi tai kohtaamiset eivät ole sidoksissa päihdekulttuuriin vaan yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen.

TAVOITTEET

- Opiskelijoiden hyvinvointiin panostetaan myös opintojen aikana mielenterveysongelmien ennaltaehkäisemiseksi sekä työelämään siirtymisen sujuvoittamiseksi.

- Opintojen kuormittavuutta vähennetään tarkastelemalla realistisesti esimerkiksi opiskelijapalautteen pohjalta todellista opintopisteeseen käytettyä tuntimäärää. Samanlaisesti opiskeltavaksi suositeltujen opintokokonaisuuksien kuormittavuus huomioidaan opintosuunnitelmatasolla.
- Korkeakoulut tunnistavat moninaiset oppijat ja tarjoavat yksilön ominaisuuksiin perustuvia ratkaisuja opetukseen ja ohjaukseen huomioiden opetushenkilöstön aikaresurssit sekä kurssin pedagogiset tavoitteet.
- Opetus ja ohjaus vastaa tarpeisiin yksilöllisesti ja huomioi erityistarpeet.
- Opintoihin lisätään joustavuutta ja monimuotoisuutta, jotta saamme hyvinvoivia osajia entistä jouhevammin työelämään.
- Sosiaalinen ja fyysinen turvallisuus taataan korkeakouluissa. Jokaisella on turvallinen tila oppia ja osallistua omana itsenään.
- Opiskelijakulttuurin päihdekeskeisyyttä vähennetään kehittämällä toimintaa.
- Opiskelijat ovat kiinteä osa korkeakoulu yhteisöä ja korkeakoulut tukevat opiskelijakulttuuria esimerkiksi mahdollistamalla tilojen käytön.
- Korkeakoulujen opiskelijoille ja henkilökunnalle tarjotaan koulutusta monikulttuurisuudesta, syrjimättömyydestä ja vähemmistöstressistä.

Kansainvälisyys

Suomi tarvitsee kansainvälisiä osaajia työmarkkinoille kasvun luomiseksi ja huoltosuhteen parantamiseksi. Tavoitteena on, että Suomi nähdään houkuttelevana ja elinvoimaisena maana opiskella, tehdä töitä ja rakentaa omaa elämää. Tämä vaatii, että kansainväliset osaajat tuntevat olevansa osa suomalaista yhteiskuntaa, joka arvostaa heidän osaamistaan.

Kansainvälisten osaajien kohtaamat vaikeudet pitää ottaa huomioon ja niihin on löydettävä ratkaisuja. Työelämässä pitää purkaa rakenteellista rasismia ja edistää syrjimättömyyttä tehokkaammin.

1. Korkeakoulutuksen kansainvälisyys

Kansainvälisten opiskelijoiden onnistunut integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan on keskeistä, jotta saavutamme tavoitteen lisätä kansainvälisiä osaajia. Suomen pitää olla houkutteleva ja yhdenvertainen kohde kansainvälisille opiskelijoille. Tämä edellyttää laadukasta opetusta, suomen ja ruotsin kielen oppimisen mahdollisuuksia sekä korkeakoulujen aktiivisuutta opiskelijoiden kotoutumisessa ja yhteisöön kiinnittämisessä. Kun kansainväliset opiskelijat voivat osallistua korkeakouluyhteisön toimintaan täysivaltaisina jäseninä, heidän kiinnostuksensa jäädä Suomeen opintojen jälkeen vahvistuu.

Oleskelulupakäytäntöjen pitää olla sujuvia ja inhimillisiä, jotta Suomeen muutto ja tänne jääminen on mahdollinen ja kiinnostava vaihtoehto. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta on edistettävä purkamalla rakenteellista rasismia sekä korkeakouluissa että työelämässä. Samalla Suomen on panostettava vastuulliseen kansainvälistymiseen, joka vahvistaa koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatioiden laatua, eikä nojaa vain työvoimatarpeisiin.

Lukukausimaksujen poistaminen sekä kansainvälisen tutkimus- ja koulutusyhteistyön kehittäminen tekevät Suomesta kestävä ja kilpailukykyisen vaihtoehdon opiskelijoille ja tutkijoille ympäri maailmaa.

TAVOITTEET

- Kansainvälisille opiskelijoille tarjotaan laadukasta, jatkuvaa ja korkeaa osaamistasoa tavoittelevaa suomen kielen opetusta.
- Suomi kilpailee kansainvälisistä opiskelijoista koulutuksen laadulla eikä lukukausimaksuilla.
- Kansainvälisille opiskelijoille sisällytetään suomen tai ruotsin kielen opintoja osaksi tutkintoa.
- Korkeakoulut ovat mukana opiskelijoiden kotouttamisessa sekä korkeakouluyhteisöön kiinnittämisessä yhteistyössä esimerkiksi kunnan ja paikallisten opiskelijajärjestöjen kanssa.
- Kansainvälisille opiskelijoille taataan yhtäläinen mahdollisuus vaikuttaa korkeakouluyhteisössä.
- Perheellisten kansainvälisten opiskelijoiden ja osaajien perhe huomioidaan yhteiskuntaan integroitaessa. Esimerkiksi kieliopintoja tarjotaan koko perheelle.
- Oleskelulupaprosesseja yksinkertaistetaan ja sujuvoitetaan. Varmistetaan, että opiskelijaksi hyväksytyt saavat oleskeluluvan lukukauden alkamiseen mennessä.
- Korkeakoulututkinnon Suomessa suorittaneelle myönnetään pysyvä oleskelulupa hänen kiinnittämisekseen yhteiskuntaan.
- Rakenteellista rasismia poistetaan aktiivisesti korkeakouluissa, työelämässä ja opiskelijayhteisöissä.
- Korkeakoulut panostavat vastuulliseen kansainvälistymistoimintaan ja luovat siihen yhteiset pelisäännöt esimerkiksi rehtorineuvostojen kautta.
- Eurooppalaisen yhteistutkinnon valmistelua edistetään ottaen huomioon suomalaisen korkeakoulutuksen erityisvaatimukset.
- Suomen TKI-toimintaa kehitetään, jotta Suomi nähdään

houkuttelevana tutkimuksen kohdemaana globaalisti

- Englanninkielisiä tutkinto-ohjelmia suunnitellessa otetaan huomioon kansainvälisten opiskelijoiden erityistarpeet.
- Suomeen kehitetään malli, jossa lukukausimaksuja maksaneet kansainväliset opiskelijat saavat lukukausimaksunsa takaisin verohelpotuksina jäädessään valmistuttuaan Suomeen töihin.

2. Tie kansainvälisempään työelämään

Kansainväliset opiskelijat ovat merkittävä voimavara suomalaiselle työelämälle. Heidän osaamisensa hyödyntäminen edellyttää sujuvaa siirtymää opinnoista työmarkkinoille. Korkeakouluilla on tärkeä asema yhteyksien luomisessa työelämään. Lisäksi ne tarjoavat opiskelijoille valmiuksia, jotka auttavat ymmärtämään suomalaisen työelämän käytäntöjä ja odotuksia.

Samalla työnantajien on tunnistettava osaaminen kielitaidon ohella ja arvioitava vaatimuksiaan realistisesti. Pätevyyksien tunnistaminen, täydennyskoulutuksen mahdollisuudet ja toimeentulon turvaaminen kielitaidon kehittämisen aikana ovat ratkaisevia, jotta Suomi onnistuu houkuttelemaan ja pitämään kansainvälisiä osaajia.

TAVOITTEET

- Korkeakoulut koordinoivat harjoittelu- ja työelämäkontaktien rakentamista opiskelijoille opintojen aikana yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Harjoittelujen merkitys kansainvälisten opiskelijoiden Suomeen kiinnittymiseksi tunnustetaan.
- Suomalaiset työelämätaidot ovat osa korkeakoulutusta erityisesti kansainvälisille opiskelijoille.
- Työnantajat arvioivat kielitaitovaatimuksia realistisesti sen mukaan, millä kielellä työ tehdään.
- Korkeakoulutuksessa tunnustetaan paremmin muualla suorittettujen tutkintojen tuoma osaaminen sekä sujuvoitetaan kansainvälisten osaajien täydennyskoulutusta suomalaisille työmarkkinoille pätevoitymiseksi.

- Kansainvälisille opiskelijoille turvataan mahdollisuus harjoitteluihin ja riittävään toimeentuloon myös kielitaidon vielä kehittyessä.

3. Suomalaisen kansainvälistyminen

Kansainväliset kokemukset vahvistavat opiskelijoiden osaamista ja työelämävalmiuksia sekä tukevat Suomen kilpailukykyä globaalissa toimintaympäristössä. Vaihto-opinnot, ulkomailla suoritetut harjoittelut ja monikulttuuriset oppimisympäristöt kartuttavat kieli- ja kulttuuriosaamista, jota tarvitaan yhä enemmän työmarkkinoilla.

On tärkeää, että kansainvälistyminen on kaikkien saavutettavissa katsomatta opiskelijan taustaan tai elämäntilanteeseen. Riittävät rakenteet, rahoitus ja tiedotus varmistavat mahdollisuudet ulkomaanjaksoihin sekä kotikansainvälistymiseen samalla, kun opiskelijoille tehdään tunnetuksi myös EU:n tarjoamat urapolut.

TAVOITTEET

- Vaihto-opintojen ja ulkomaan harjoitteluiden sisällyttäminen tutkintoon on mahdollista kaikilla aloilla.
- Suomalaisille opiskelijoille luodaan riittävät kannustimet Suomeen palaamiseen tutkinnon valmistumisen jälkeen.
- Erasmus+ -rahoitusta kasvatetaan ja tietoisuutta siitä lisätään läpi korkeakoulusektorin. Opiskelijan sosioekonomisesta taustaan liittyviä esteitä vaihto-opintoihin puretaan.
- Korkeakoulut mahdollistavat opiskelijoille tapoja kotikansainvälistyä opintojen aikana tarjoamalla monipuolisesti tarkoitukseen sopivia opintoja sekä tiloja.
- Korkeakoulut panostavat EU-urien näkyväksi tekemiseen jo opintojen alusta alkaen.
- Suomalaisen opiskelijoiden kansainvälisyyttä tuetaan tarjoamalla kieli- ja kulttuurikoulutusta.

akava.fi/opiskelijat